

Sygn. akt VIII U 430/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2016 r. w Gliwicach

sprawy (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania (...)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 11 lutego 2016 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu (...) prawo do emerytury poczynając od 7 grudnia 2015r.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 430/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 lutego 2016. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na ustawę z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016r., poz. 887 ze zm.) odmówił ubezpieczonemu (...) prawa do emerytury w niższym wieku w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, bowiem ZUS uwzględnił mu do takiej pracy jedynie 10 lata i 2 miesiące.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. W toku procesu podniósł, iż pracę w warunkach szczególnych wykonywał w latach 1992 – 1998, co potwierdził mu pracodawca w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Równocześnie organ rentowy wskazał, że do pracy w warunkach szczególnych zaliczył ubezpieczonemu okres pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego w Hurtowni (...) w Z. od 1 sierpnia 1981r. do 30 września 1991r. Z kolei do pracy takiej nie zaliczył ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od 2 stycznia 1992r. do 31 grudnia 1998r., na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego w Hurtowni (...), ponieważ w przedłożonym za ten okres, świadectwie pracy w warunkach szczególnych brak jest stosownej informacji w zakresie wymiaru wykonywania takiego charakteru pracy, jak również przyporządkowania tej pracy do stosownej pozycji wykazu takich prac, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Sąd poczynił następujące ustalenia:

Ubezpieczony (...), urodzony (...) w okresie od 24 sierpnia 2003r. do 31 maja 2017r. jest uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia. W dniu 9 grudnia 2015r. złożył wniosek o emeryturę wcześniejszą z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony oświadczył, że nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, do 31 grudnia 1998r. udokumentował ponad 25 letni okres składkowy i nieskładkowy – okoliczności te były niesporne pomiędzy stronami.

Na podstawie złożonych przez ubezpieczonego świadectw pracy organ rentowy uwzględnił mu jedynie 10 lat i 2 miesiące okresów pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie zaliczył odwołującemu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 2 stycznia 1992r. do 31 grudnia 1998r., na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego.

W okresie od 2 stycznia 1992r. do 31 grudnia 1998r., ubezpieczony zatrudniony był na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego w Hurtowni (...) w Z., prowadzonej w ramach spółki jawnej przez E. Z.. Była to niewielka prywatna firma zajmująca się hurtowym handlem słodyczami. W firmie tej pracowało 7 – 8 pracowników magazynowych, 1 osoba zajmująca się pracami biurowymi oraz 1 kierowca. Posiadała ona własne samochody, za pomocą których towar ten był transportowany. W szczególności posiadała kilka samochodów dostawczych jak Ż. i N. oraz 2 samochody marki (...), które były pojazdami o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 ton. Samochody dostawcze były wykorzystywane przez pracowników magazynowych hurtowni, którzy nie posiadali uprawnień do prowadzenia samochodu ciężarowego i przy ich pomocy rozwozili towar z hurtowni do odbiorców. Z kolei odwołujący jako kierowca zajmował się wyłącznie prowadzeniem samochodów ciężarowych.

Ubezpieczony w trakcie zatrudnienia u tego pracodawcy, pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 ton, gdyż tylko on miał uprawnienia do prowadzenia samochodu ciężarowego. W praktyce był on odpowiedzialny za przywóz zaopatrzenia do hurtowni bezpośrednio od producentów. Pracował co najmniej 8h dziennie, ale często również w godzinach nadliczbowych, nawet po 13 h na dobę, bo takie były potrzeby pracodawcy i długość tras na które był wysyłany. Wyjeżdżał on do producentów słodyczy na terenie całego kraju. Jeździł między innymi do W., P., G., B. S., czy O.. Na trasę wyjeżdżał w nocy, aby od razu z rana pobrać zaopatrzenie i w tym samym dniu przywieść nabyty towar do hurtowni. Z tego też względu nie zajmował się naprawami samochodu, w razie jego awarii, gdyż miał do dyspozycji drugi, za pomocą którego dalej świadczył pracę.

Niezależnie od powyższego Sąd ustalił, że z momentem przejścia przez odwołującego w roku 2003, na rentę otrzymał on świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, znajdujące się na karcie 9 a.o.r. i potwierdzające, że ubezpieczony w okresie od 2 stycznia 1992r. do 23 sierpnia 2003r., w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 ton. Natomiast po zakończeniu pracy w tej hurtowni stracił on kontakt z jej szefostwem i pracownikami. Następnie hurtownia uległa likwidacji, jej budynek rozebrano, zaś właściciele

się wyprowadzili z dotychczasowego miejsca zamieszkania. W związku z powyższym, w chwili obecnej brak jest możliwości wskazania danych osobowych i adresowych współpracowników, czy też danych adresowych właścicieli, jak również miejsca zmagazynowania akt osobowych z okresu zatrudnienia w tej hurtowni.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie zeznań ubezpieczonego (k.12-13 i 22-23), a także w oparciu o jego akta emerytalne zwłaszcza świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, znajdujące się na karcie 9 tych akt. Zgromadzona w sprawie dokumentacja została sporządzona w sposób rzetelny i nie budzący wątpliwości, a zeznania odwołującego są spójne, dając łącznie pełny obraz przebiegu i charakteru zatrudnienia odwołującego w spornym okresie. Nadto zeznania odwołującego korelują z zapisami w jego dokumentacji emerytalnej. Sąd miał też na uwadze, że odwołujący dysponował świadectwem pracy w warunkach szczególnych, które zostało wystawione przez niewielką prywatną hurtownię, zatem posiadało ono pewne braki formalne, nie wpływające jednak ostatecznie na charakter i wymiar potwierdzonej w nim pracy odwołującego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego (...) zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 887, ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy

w szczególnych warunkach.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy okres zatrudnienia (...) w Hurtowni (...) w Z., od 2 stycznia 1992r. do 31 grudnia 1998r., na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego, można uznać za okres pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na danym stanowisku, wykonywanej w szczególnych warunkach, a tym samym, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2007r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2007r. oraz nieprzystąpieniu do OFE. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Ubezpieczony ukończył 60 lat życia i nie jest członkiem OFE. Kwestie te nie były ostatecznie sporne.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy zaliczył mu jedynie 10 lat i 2 miesiące takiej pracy.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd przyjął, że ubezpieczony posiada wymagany 15 letni okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony niewątpliwie u powyższego pracodawcy, w okresie od 2 stycznia 1992r. do 31 grudnia 1998r., wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace w szczególnych warunkach.

W okresie tym ubezpieczony faktycznie, stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał wyłącznie pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 ton i nie był kierowany do innych prac, co było podyktowane tym, że był on jedynym kierowcą z uprawnieniami do prowadzenia samochodu ciężarowego, a dodatkowo okoliczność ta była determinowana długością tras na które odwołujący wyjeżdżał, która wymuszała codzienną jego pracę nawet przez kilkanaście godzin na dobę. Ponadto nie uczestniczył on w naprawach uszkodzonego samochodu, gdyż w razie awarii samochodu, przesiadał się na inny i dalej wykonywał swoje obowiązki. Okoliczność ta była związana z posiadaniem przez pracodawcę 2 samochodów ciężarowych.

Nie uszło też uwadze Sądu, że za sporny okres, pracodawca faktycznie wystawił świadectwo pracy w warunkach szczególnych, którego odpis znajduje się w aktach emerytalnych odwołującego.

Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów, wymienione zostały w wykazie A, dział VIII, poz.

2, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Bez znaczenia pozostaje, że ZUS zakwestionował odwołującemu wystawione za sporny okres, świadectwo pracy w warunkach szczególnych. Fakt wykonywania takiej pracy został bowiem w stosunku do spornego okresu, wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że (...) z momentem ukończenia 60 lat, tj. od 7 grudnia 2015r., spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikające z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Mając na względzie powyższe, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(-) SSO Mariola Szmajduch